

Міжнародний науковий журнал

**НАУКА
ТА
НАУКОЗНАВСТВО**

№ 4. 2004. ДОДАТОК

**Матеріали ІV Добровської конференції
з наукознавства та історії науки**

3–11 березня 2004 р.

Матеріали IV Добровської конференції з наукознавства та історії науки (3–11 березня 2004 р.). — К.: Фенікс, 2005. — 360 с. — (Наука та наукознавство.— 2004. — № 4. Додаток).

До збірника матеріалів, що є додатком до міжнародного наукового журналу «Наука та наукознавство», увійшли статті, які містять наукові результати співробітників Центру досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М.Доброва НАН України та деяких фахівців інших наукових закладів, що співробітничують з Центром, апробовані на IV Добровській конференції з наукознавства та історії науки (Київ, 3–11 березня 2004 р.).

Вони охоплюють широке коло проблем розвитку науково-технічного потенціалу України в сучасний період, пріоритетів загальнодержавної та регіональної науково-технічної політики, методології та соціології науки, наукометрії, інноваційного розвитку економіки, міжнародного науково-технічного та економічного співробітництва тощо.

Значну увагу приділено питанням історії вітчизняної науки і техніки: розвитку їх окремих напрямів, доведенню пріоритетів українських вчених, поверненню із небуття незаслужено забутих імен видатних науковців та фахівців, розглядається внесок в науку окремих зарубіжних вчених.

Затверджено до друку вченою радою
Центру досліджень науково-технічного потенціалу
та історії науки ім. Г.М.Доброва НАН України
та редакційною колегією.

Р е д а к ц і й н а к о л е г і я

Соловйов В.П. (відповідальний редактор),
Київський М.І., Онопрієнко В.І., Хорошева С.А. (відповідальний секретар),
Храмов Ю.О. (заст. відповідального редактора)

Технічний редактор, комп'ютерна верстка
та художнє оформлення — *В.Ю. Куплевацький*

Підписано до друку 14.01.2005 р. Формат 70x108/16.
Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 31,50. Обл. вид. арк. 27,38.
Тираж 300 прим. Зам. № 25-034.

Видавництво УАННП «Фенікс».
01033, Київ-33, вул. Саксаганського, 2, оф. 3.
Тел.: 235-50-55, 235-33-23, 235-89-66.
Свідоцтво ДК № 271 від 07.12.2000 р.

Зміст

Наука і суспільство

<i>Маліцький Б. А.</i> Нові наукові результати київських наукознавців та істориків науки у 2003 році	5
<i>Попович О. С.</i> Реалізація пріоритетів і динаміка науково-технічного потенціалу	14
<i>Булкін І. О.</i> До оцінювання ролі базового фінансування науково-технічної діяльності у контексті завдань реформування науки в Україні	26
<i>Заєць Р. В.</i> Чи готова наука до побудови екостійкого суспільства?	31
Гулеватий В. Г. Посилення національної доміанти в розвитку науково-технічного потенціалу і наукової еліти України	45
<i>Ісакова Н. Б.</i> «Витік умів» і міжнародне наукове співробітництво: ревізія стану питання	47
<i>Кавуненко Л. П., Пустильник Т. М.</i> Проблема доступності освіти в малих містах України: вплив на розвиток підприємництва	56
<i>Соловійов В. П., Артемова В. Я., Бітюкова І. Е.</i> Рамкові програми Європейського Союзу та участь в них українських вчених	72
<i>Мех О. А.</i> Науково-технічні кластери як основа нової економіки України	78
<i>Лузан К. О.</i> Стан науково-технічного потенціалу державних академій наук України та їх місце в інноваційному розвитку економіки	84
<i>Єременко Л. І.</i> Модель розщеплення знань, або формування «Дерева професій»	92

Методологія та соціологія науки

<i>Онопрієнко В. І.</i> Традиції і новації в науці: наукознавчий контекст	95
<i>Руда С. П., Гороховатська О. Я.</i> До проблеми визначення та вивчення наукових шкіл	99
<i>Лобанова Л. С.</i> До питання щодо розробки Кодексу академічної етики у сучасних умовах розвитку науки	104
<i>Глебова А. М.</i> Принципи побудови моделей історико-наукового знання	116
<i>Бойко Л. М.</i> Детермінанти здоров'я: методичні підходи до комплексного аналізу	134
<i>Гончарова Т. В.</i> Методологічні проблеми моніторингу, оцінки та аналізу якісних змін у структурі наукових кадрів країн із перехідною економікою на базі статистичних обстежень	141
<i>Онопрієнко М. В.</i> Феномен прикладної науки	152

Наукометрія

<i>Трофименко А. П., Писанко Ж. І.</i> Наукометричний аналіз основних факторів, визначаючих стан досліджень в різних галузях науки і техніки	158
--	-----

Інноваційна діяльність

<i>Соловійов В. П.</i> Еволюція поглядів на взаємодію факторів інноваційного розвитку економіки	166
---	-----

<i>Денисюк В. А.</i> Аналіз динаміки зростання міжнародної передачі технологій в країнах ОЕСР та формування національної системи трансферу технологій у США	172
<i>Микитенко В. В.</i> Технологічна модернізація виробництва та енергозбереження: взаємозв'язок і взаємозалежність	189
<i>Красовська О. В.</i> Роль комерційних банків України у фінансуванні інноваційної діяльності	200
<i>Рижко Л. В.</i> Влада та інновації: парадокси та їх можливі розв'язки	210
<i>Лаповський Д. М.</i> Нові підходи до формування інвестиційних пріоритетів у галузі будматеріалів	217
<i>Попович З. О.</i> Моделювання динаміки взаємопов'язаних інноваційних продуктів на ринку Інтернет-доступу за допомогою S-подібних кривих	220
<i>Грига В. Ю.</i> Інноваційна активність підприємств України: технологічний аспект	230

Історія науки і техніки. Персоналії

<i>Руда С. П.</i> Інституціоналізація історії науки в Україні (початок ХІХ — середина ХХ ст.)	236
<i>Хуторной В. В. В. С.</i> Будник і становлення ракетно-космічної техніки в Україні	242
<i>Антонюк Є. Я., Хорошева С. А.</i> До історії проблеми мінімізації динамічних процесів у металургічних машинах	248
<i>Добровольський В. О.</i> Христіан Гюйгенс — видатний математик, механік, астроном (до 375-річчя від дня народження)	259
<i>Боярська Л. О.</i> Вільгельм Освальд — організатор наукових досліджень	263
<i>Щербань Т. О.</i> Корифей українського літературознавства, етнографії та фольклористики М. Ф. Сумцов: до 150-річчя від дня народження	274
<i>Мушкало Ю. І.</i> Наукові дослідження академіка НАН України А. І. Кіпріанова та його школи та їх практичне застосування в системах реєстрації, обробки і зберігання інформації	285
<i>Бессалова Т. В.</i> Науково-педагогічна та громадська діяльність академіка АН УРСР О. В. Корчака-Чепурківського	290
<i>Дупленко Ю. К., Кочубей Н. В.</i> Сторінки історії медичних закладів Покровського монастиря в Києві	297
<i>Доценко Н. П.</i> До історії клінічної геронтології та її особливостей в Україні в першій половині ХХ ст.	304
<i>Клименко Л. О.</i> Темні плями фізіологічної науки в Україні: українська «Павловська сесія» 1950 р.	307
<i>Звонкова Г. Л.</i> Особливості наукової роботи в НДІ Харкова у 20-ті роки ХХ ст.	314
<i>Гамалія В. М. І. М.</i> Сеченов, його оточення та роман М. Г. Чернишевського «Що робити?» (до проблеми зображення постатей вчених в художній літературі)	322
<i>Мироненко С. Г.</i> Пріоритет українських вчених у заснуванні та розвитку біотехнології репродукції тварин	326
<i>Чувікіна Н. В.</i> Принципи розміщення колекцій рослин на території Ботанічного саду АН УРСР за проектом 1944–1945 рр.	332
<i>Романец О. В.</i> Внесок академіка Н. Ф. Кащенко в розвиток декоративного садівництва в Україні	339
<i>Рубцова О. Л.</i> Великі Моголи — засновники «райських» садів в Індії	343
<i>Шквіра З. А., Мудрук О. С.</i> Формування конструкції плуга	350